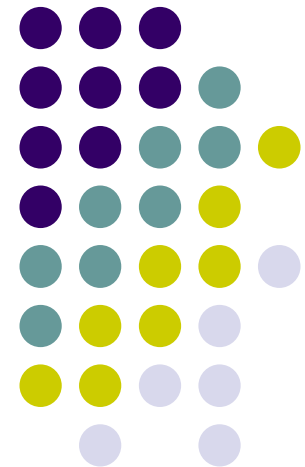

Sünopsis ja sisukokkuvõte

Salme Rannu

27.01.2013

Sünopsis

- Ülevaade, kokkuvõte, konspekt (Silvet)
- Lühikokkuvõte teose peamistest ideedest (Vikipeedia)
- Wiktionary definitsioon:

Sünopsis ([kr.](#) συν - koos, οψιζ- vaade) on lühidalt esitatud kokkuvõte, mis koondab vaatlusaluse teose kõik põhipunktid. Paljudel juhtudel viitab sünopsis filmi või raamatu [stsenaariumile](#) või mingile muule [narratiivile](#). **Tavaliselt käsitleb sünopsis teost rohkem sügavuti kui lihtsalt kokkuvõte, et anda edasi piisav üldarusaam.**
- ÕS-i järgi on **sünopsis** ka kogumik eri autorite kirjutisi sama asja kohta

O. Remsu

“Filmidraamatehnika”

- Käsikirja loomine algab *log line*'-st (sõnaline annotatsioon, üldine kontseptsioon, umbes 25 – 30 sõna) või *esildisest*, mis eesti keeles on kodunenud *sünopsiseks*
- **Sünopsis** on stsenaaristi kavatsuse lühikirjeldus, mis peab sisaldama umbkaudse tegevustikuliini, peakonflikti kirjelduse ning üldjoontes peategelaste karakterid
- Sünopsisele ei ole kujunenud kohustuslikku formaati
- Tuntakse veel laiendatud sünopsist (*treatment*)

Annotatsioon

- Filmi “Noorelt õpitud” tegevus toimub ühes Eestimaa väikelinnas eelmise sajandi 50-ndate aastate esimesel poolel, kuid pärast Stalini surma. Nõukogude võim on kindlalt kinnistunud. Üldharidusliku kooli noored alluvad “kuulekalt” sõjalise kasvatuse õpetajale. Alluvussuhetes võõrideoloogiaga on ka täiskasvanud. Kadunud on lootus võõrvõimust vabanemiseks.

Allikas: Õ.Orav, Tallinnfilm II. Mängufilmid 1977-1991, lk 632

Mõned mõisted

- *theme* ~ loo põhiidee, sõnum, mõtteline tuum
- *character* ~ personifitseeritud tegelane loos
- *storyline* ~ loo peamiste sündmuste ja tegelaste esitamise narratiivne loogika, kompositsioon (~ süžee)
- *plot, subplot* ~ sündmus(t)e arenemine loos, pingetõususud ja –langused; sündmuste jutustamise järjekord (faabula)
- *setting* ~ loo kulgemise aeg, koht, ümbruskond, miljöo (eriti sotsiaalne)
- *style* ~ retooriline laad, kujundite iseloom, jutustaja suhe loosse, vaatenurk, toon
- *treatment* ~ viis, kuidas materjali tõlgendatakse, sh maailmavaate seisukohalt (käsitus)

Sünopsis ja sisukokkuvõte

- Sünopsis on tihendatud sisukokkuvõte, mis mõne lausega
 - sõnastab filmi **idee** ja **sõnumi** (theme)
 - võtab kokku **loo** põhisisu (storyline)
 - annab edasi käsitusviisi (treatment), stiili (style) ja liigilise eripära (nature) ning muljed (impressions), mida film esile kutsub.
- Sünopsis lähtub sellest, mida vaataja on filmis näinud kõige tähtsamana ja mis tema arvates on filmi tõlgendamise võtmeks
- Absoluutset sünopsist ei ole olemas

Näide

- See ei ole sugugi mitte eesti kirjandusklassiku **Eduard Bornhöhe ajaloolise jutustuse "Vürst Gabriel ehk Pirita kloostri viimsed päevad"** filmivariant. See on iseseisev ekraaniteos, kuhu Bornhöhe süžest on võetud **üksikuid seiku ning motive**. Mis puutub kesksesse, siis on ühine ehk ainult see, et Gabriel ja Agnes teineteist armastavad. Tegelasedki langevad Bornhöhe omadega kokku peaasjalikult vaid nimede poolest. On aga ka neid, kes Bornhöhel puuduvad. Võib-olla on film ajalooliselt mõnevõrra täpsem kui Bornhöhe jutustus? Ei, ka ajaloolist **Vene-Liivi sõda**, mis peeti 16. sajandi teisel poolel, ei ole selles filmis näha. Mingil määral ei ole taotletud tolle ajajärgu suurte ja keeruliste ühiskondlik-poliitiliste protsesside laiaulatuslikku edasiandmist. **See on lihtsalt üks romantiline lugu kartmatust ja vabast mehest Gabrielist, kes võitleb õigluse eest ja kurjuse vastu**. Lugu Gabrieli ja kauni Agnese armastusest. Olulist teavet pildi paremaks mõistmiseks kannavad endas laulutekstid, mis on kirjutanud Paul-Eerik Rummo ning viisistanud Uno ja Tõnu Naissoo. Laule laulab kaadri taga originaalvariandis Peeter Tooma, venekeelses dublaažis Georg Ots. *Orav, Õ. (2003). Tallinnfilm I. Mängufilmid 1947-1976. Tallinn: Eesti Entsüklopeediakirjastus, lk 470.*

Näide

- Filmi aluseks on Eduard Bornhöhe ajaloolisest jutustusest “Vürst Gabriel ehk Piritä kloostri viimased päevad” võetud üksikud motiivid. Romantiline lugu kartmatust ja vabast mehest Gabrielist, kes võitleb õigluse eest ja kurjuse vastu Vene-Liivi sõja ajal.
- Liivimaa, 16. sajand. Noor rüütel Hans von Risbieter saab isalt päranduseks reliikvialaeka Püha Brigitta säilmetega, mida ihaldab enda valdusse saada klooster. Risbieter on nõus loovutama reliikvia, kui saab naiseks abtissi ingelliku õetütre Agnes von Mönnikhuseni. Agnese süda tuksub aga robinhoodlikule vabale mehele Gabrielile, kes astub vapralt välja vabaduse ja õigluse eest. Romantiliste seikluste varjus on ridade vahele põimitud eestlaste vabadusvõitluse prahvatav vimm. Ajaloolise dekoratsiooni vormis ja varjus on legendaarne seiklusfilm suutnud kõnetada paljusid põlvkondi.

Näide

- Andekas, kuid alkoholi tõttu tippvormi kaotanud näitleja Jan Uuspõld otsustab lõpetada teleklouni mängimise ning võtta vastu tõsise rolli Vanemuise teatris. Teekonnast Tartusse saab aga ebatavaline, kohati liialdustesse kalduv, tänapäeva Eesti elu ja mentaliteeti kirjeldav reis läbi inimloomuste, mõttemallide ja hoiakute. Väljamõeldud tegelaste kõrval astub filmis üles palju Eestis üldtuntud inimesi iseenda, teiste kuulsuste või näitlejate esituses. Peaosalise filmisaatus on inspireeritud tema reaalsest elukäigust. See on must komöödia, mis kätkeb põhjamaiselt nukrat eksistentsialistlikku draamat.

Sünopsise sisu

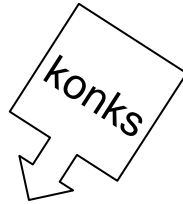
- sõnastab filmi ainevaldkonna, mõttelise tuuma ja tähenduse:
 - millest film räägib?
 - kelle läbi seda esitatakse?
 - miks seda lugu räägitakse?
 - kellele film peamiselt on suunatud?
- Sünopsis ei reeda filmi lõpplahendust, vaid annab sellele ainult üldisi vihjeid

Soovitusi sünopsise vormi osas

- Kirjutada olevikus
- Kirjutada lihtsas ja üldarusaadavas keeles, esitada lugu nii, nagu seda võiks jutustada sõbrale
- Valida filmiga sama toon ja stiil (kui film on tõsine, ei saa sünopsis olla kerges naljatlevas kõnekeeles)
- Sünopsises peab olema tunda emotsioone, mida film esile kutsus
- Pikkus – veebis 1 lause (*onliner*), harilikult 1-2 lõiku (kärbet); laiendatud sünopsis võib olla ka 1-2 lk pikkune
- Esimene lause on “konks” (*hook*), mis lugeja tähelepanu köidab, see peab olema eriti huvitav ja kutsuma edasi lugema

Näide

- 1905. aasta jõulud Vigalas on kõike muud kui rahupühad. Mõis on talurahva mässus rüüstatud, õhus on tulekahju vingu ja vältimatu karistuse eelaimust. Talurentnik Bernhard Laipmanni naine palub teda ära sõita, sest rahva seas autoriteetne mees on võimudele nangunii pinnuks silmas. Laipmann kõhkleb. Teda innustavad vabaduse ja võrdsuse aated, kuid ta võõristab revolutsiooni vägivaldsust. Mõisa rüüstamisel ta ei osalenud, seega pole tal ju süüd. Ometi ta vangistatakse valekaebuse alusel. Ta on valmis halvimaks. Siiski tuleb tal veel kord valida ja selle otsustava valiku hetkel ta enam ei kõhkle.

5 sammu sünopsise kirjutamisel

1. Alusta “konksust”. Oluline on toon ja meeleolu, kasuta erilisi omadussõnu.
2. Tutvusta peategelasi, nende tegutsemise põhimotiive, vastuolusid ja eesmärke.
3. Esita loo olulisimad pöörded kronoloogilises järjekorras (igaühe puhul too välja tegu, selle vahetu mõju ja kaugem tagajärg)
4. Sõnasta loo arengu kriis ja lahendus peategelaste seisukohalt
5. Viimistle sünopsis, loobudes igast sõnast, milleta võib läbi saada; kontrolli, et kõik tegu- ja omadussõnad oleksid aktiivsed ja jõulised

Allikas:

http://www.vivianbeck.com/writing/5_steps_to_writing_a_synopsis.htm

Sisukokkuvõte – näide 1

- [Zabriskie Point](#), director [Michelangelo Antonioni](#)'s only American film, is an unusual, visually stunning examination of youthful rebellion against the Establishment. The film, initially presented in quasi-documentary style, presents a group of college activists discussing key issues of their political agenda.
- Mark ([Mark Frechette](#)) steals an airplane and flies over a desert where he meets Daria ([Daria Halprin](#)). She is the pot-smoking secretary to businessman Lee Allen ([Rod Taylor](#)), while he is a rebel searching for a worthy cause. In the midst of the arid surroundings, Mark and Daria fall in love. [Antonioni](#)'s nonrealistic approach to American counterculture myths, his loose and sluggish narrative, and the dialogue (credited to [Fred Gardner](#), [Sam Shepard](#), [Tonino Guerra](#), [Clare Peploe](#), and Antonioni) caused [Zabriskie Point](#) to be poorly received when it was first released. The score features songs from [Pink Floyd](#), [The Grateful Dead](#), [Kaleidoscope](#), [The Rolling Stones](#), [John Fahey](#), [The Youngbloods](#) and [Patti Page](#).

Allikas: All Movie Guide, plot synopsis by Linda Rasmussen

Sisukokkuvõte – näide 2

- Arvo Kruusemendi esimene iseseisev film Oskar Lutsu samanimelise jutustuse ainetel toob vaataja ette juhtumised ühes Eesti kihelkonnakoolis ühe õppeaasta jooksul 19. sajandi lõpul. Lüüriline, lustakas ja helge noorpõlvelugu on valitud läbi aegade parimaks eesti mängufilmiks.
- Paunvere kihelkonnakooli klassituba. Siin istub veidi kohmetu Arno Tali (Arno Liiver), tema kõrval energiast pakatav vembumees Joosep Toots (Aare Laanemets); seal punapäine Jorh Aadniel (Margus Lepa), rätsepmeister Kiire (Ervin Abel) poeg, kellega alatasa juhtub äpardusi. Asjalik talupoiss Tõnisson (Ain Lutsepp) ei jäta ühelgi vahetunnil oma leivakotti unarusse, heleda juuksepahmakaga Imelik (Rein Aedma) on pühendunud kandlemängule. Ja seal on muidugi ilus pikapatsiline Raja Teele (Riina Hein) Arno naabertalust. Arno hakkab Teelega koos kooliteed käima ning saab tunda esimese armastuse võlu, mis paneb teda eluga riskima, ja valu, kui tujuka tüdruku tähelepanu temast ära pöördub. Tõnisson pihib talle oma süüteo, mille eest on karistatud teist inimest. Arnol on valida, kas varjata sõbra saladust või seada õiglus jalule. Läbielatud rõõmud ja kurvastused aitavad õrna hingega poisil leida teed iseenda juurde. Talle on toeks südamlilik ja mõistev õpetaja Laur (Leonhard Merzin) ning elutark kellamees Lible (Kaljo Kiisk), kellega saab arutada maailma asju. Kooliaasta sisse mahub nii mõndagi – suur kaklus kirikumõisa poistega, jõulude tähistamine, Tootsi vembud, Kiire ristsed, arveteklaarimine saksapoistega ning palju muud meelde jäävat, enne kui jõuab kätte kevade.

Sisukokkuvõte (1)

- Eesmärk on aidata kasutajal teha eelvalik suures materjalihulgas
- Originaalteose “ekstrakt”
- Kirjutatakse **nähtud** filmi kohta
- Koosneb **sissejuhatusest ja laiendist**
- **Sissejuhatust** peaks saama kasutada iseseisvalt (kataloogides, programmides)
- Sissejuhatuses tuuakse ära autor, filmi põhiteema (vahel ka peategelased), liik ja žanr, kujutatav aeg ja koht, teos, millel film põhineb
- **Laiendi** maht on kokkuleppeline, vastavalt andmebaasi vajadustele; võib sisaldada ka nt võtteplaanide kirjeldusi, osade pikkust, teiste filmimaterjalide tsitaatide andmeid

Näide 1 - The Matrix

- A computer hacker learns from mysterious rebels about the true nature of his reality and his role in the war against the controllers of it.
- What if virtual reality wasn't just for fun, but was being used to imprison you? That's the dilemma that faces mild-mannered computer jockey Thomas Anderson ([Keanu Reeves](#)) in [The Matrix](#). It's the year 1999, and Anderson (hacker alias: Neo) works in a cubicle, manning a computer and doing a little hacking on the side. It's through this latter activity that Thomas makes the acquaintance of Morpheus ([Laurence Fishburne](#)), who has some interesting news for Mr. Anderson - none of what's going on around him is real. The year is actually closer to 2199, and it seems Thomas, like most people, is a victim of The Matrix, a massive artificial intelligence system that has tapped into people's minds and created the illusion of a real world, while using their brains and bodies for energy, tossing them away like spent batteries when they're through. Morpheus, however, is convinced Neo is "The One" who can crack open The Matrix and bring his people to both physical and psychological freedom. [The Matrix](#) is the second feature film from the sibling writer/director team of [Andy Wachowski](#) and [Larry Wachowski](#), who made an impressive debut with the stylish erotic crime thriller [Bound](#).

Allikas: All Movie Guide, plot synopsis by Mark Deming

Näide 2 - Vana daami visiit

- Roman Baskini lavastatud tragikomöödia põhineb Friedrich Dürrenmatti näidendil "Der Besuch der alten Dame" (1956). Kaasa teeb hiilgav plejaad eesti näitlejaid. Peosades Ita Ever ja Aarne Üksküla.
- Laostunud Gülleni linnas oodatakse miljardäriproua Claire Zachanassiani (Ita Ever) saabumist. Laulukoor harjutab, perroonile laotatakse punane vaip, linnapea (Raivo Trass) koostab tervituskõnet. Kohal on linna eliit - politseiülem (Tõnu Kark), kooli direktor (Aleksander Eelmaa), peaarst (Kaljo Kiisk) ja kunstnik (Hendrik Toompere jun). Eriliselt ootab Claire'i vürtskaupmees Alfred III (Aarne Üksküla). Vana daam saabub suure kaaskonna saatel ning suundub koos Alfrediga otseteed nende nooruse armupesakestesse. Pidulikul vastuvõtul teatab ta, et annetab miljardi – pool linnale ja pool elanikele, nõudes selle eest Alfredi surma. See hüvitaks ülekohtu, mille tõttu puupaljas ja lapseootel Claire pidi aastakümnete eest kodulinnast lahkuma. Isaduse tuvastamisel tunnistasid kaks meest (Evald Aavik ja Tõnu Aav) viinapudeli eest, et nad on temaga maganud. Claire'ist sai libu, Alfred aga abiellus poodnikutütrega Mathildega (Leila Säälük). Linlased ei taha sellisest õigluse jaluleseadmistest kuulda, kuid Claire on valmis ootama, kuna tal on Güllenis tegemist - ta kavatses lasta end siin laulatada oma järjekordse mehega. Peagi asub linnarahvas krediidi peale ostma Alfredi poest hõrgutisi, muretsema uusi asju... Alfredi protest jätab kodanikud külmaks. Claire aga ootab seatud tingimuse täitmist.

Sisukokkuvõte (2)

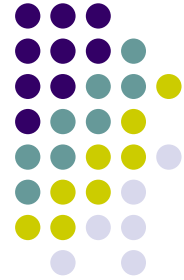
- Kirjutada kergesti loetava, loogilise, kronoloogiliselt jälgitava tekstina
- Autori hoiakuid ja väärtushinnanguid vahendada oma sõnadega
- Vältida omapoolseid hinnanguid ja tõlgendusi
- Kasutada olevikku või ajaloolist olevikku
- Kasutada kaudset kõnet, vältida piltlikkust
- Vältida tehnilisi oskussõnu, lühendeid, slängi, kõnekeelt, ainult spetsialistidele mõistetavaid vihjeid
- Kui sisukokkuvõte on mujal olemas, võib kasutada seda, viidates allikale

Dokfilmi sisukokkuvõte

- Eesmärk on lühidalt tutvustada filmi ainet ja põhiprobleemi
- Esimene lause tutvustab teemat, viimane võtab kokku, mis selle kohta filmi jooksul teada saab
- Kirjutada tasakaalustatud, objektiivses laadis, andes edasi autori positsiooni sündmuste käsitlemisel
- Hoiduda omapoolsest analüüsist ja hinnangutest
- Vältida rohkeid näiteid, kirjeldusi, kõrvalepõikeid
- Kasutada oma sõnastust, liigendamisel toetuda originaalile

Näited

- [*The Young Kennedy Women*](#) is a biographical portrait of the women of one of America's most well-known political families.
- With family photographs, interviews, and home movies, the documentary chronicles the public and private lives of the "next generation" of [Kennedy](#) women. [Caroline Kennedy](#), [Maria Shriver](#), [Kerry Kennedy](#), and [Kathleen Kennedy](#) are included in the 50-minute program, which also features [Senator Edward Kennedy](#) discussing the strengths of the [Kennedy](#) women.

Allikas: All Movie Guide, plot synopsis by Kathleen Wildasin

- [*In Paradisum*](#) – Film Eestis asuvate vanglate argipäevast ja inimestest, kellel on oma subkultuur, märgisüsteem ja müüdid.
- Ühe naisvangi jutustus oma elust ja kiindumusest mitmekordsesse tapjasse.

Allikas: Eesti film 1991-1999, lk 314